

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Törvényhatósági bizottsági tagválasztások Zomborban.

Zombor, 1908. dec. 9.

A nagy nemzeti küzdelem oly eredménnyel végződött, melyet a legnagyobb optimisták sem mertek remélni s mely méltó lelkesedéssel és ha nem is nyugalmas, de határozott, eredményes jövőben való hittel töltötte el minden igaz hazafi szívet. Többségre került az a párt, mely eddigelé egyedül hirdette a függetlenségi elvek leendő győzelmét s ez elvekkel hazánk jobb, szebb jövőjének biztos eljövételét.

S mióta a függetlenségi párt képezi a törvényhozás többségét mindazokban az intézkedésekben, melyek az átmeneti időre már előre a korona és a kormány között kölcsönösen meg nem állapítottak, a legtisztább függetlenségi eszméknek a gyakorlati alkalmazására s érvényesítésére törekszik.

De nemcsak az országgyűlésen, hanem a községi, városi és megyei kormányzásban is meg akarja a függetlenségi párt azokat az eszméket valósítani, amelyekről meg van győződve, hogy míg egyrészt országunk teljes önállóságát alapozzák s leendő kiépítését lehetővé teszik, másrészt a közlakosságnak minden téren való boldogulását mozdítják elő.

Ez a cél és semmiféle más önérdék sem sarkalja pártunkat arra, hogy a közügyek irányítására és ellátására alkalmas, rátermett függetlenségi egyéneket válasszon. Innen van az, hogy a zombori függetlenségi párt a városi törvényhatósági bizottságba kizárólagosan elvű párttagoknak a megválasztása érdekében buzgalkodik. Ez a cél lebegett a párt előtt, midőn a párt 21-es bizottsága Ódry bizottsági tag elhalálozásával megürült helyre e hó 8-án tartott ülésében a jelölt személyében végleges határozatot hozott. A szelencsei végrehajtó-bizottság Stebler Lajos párttagot hozta javaslatba. Időközben a szelencsei választópolgárok egy tekintélyes része Mátrai Zsigmond tanító köré csoportosultak, kérvén a 21-es bizottságot, hogy hozzájárulásával e jelölést szankcionálja. Stebler Lajos, mint hí párttag, nem akarta a pártot küzdel-

mében gyengíteni s a győzelmet kockáztatni, önként visszalépett s támogatását Mátrai érdekében készségesen felajánlotta. A párt erre Mátrai Zsigmond tanítót egyhangú lelkesedéssel hivatalos jelöltnek kiáltotta ki, egyben határozatilag kimondotta, hogy e jelölést pártkérdésnek tekinti s minden párthű tagjától elvárja, hogy a párt jelöltét támogatni és szavazatával győzelemre segíteni erkölcsi s pártkötelességének ismerje.

A választási mozgalom vezetésére a párt egyik legagilisabb alelnöke: dr. Donoszlovits Vilmos kéretett fel, ki mint régi tapasztalt politikus e tisztét a legbiztosabb siker reményében fogja betölteni.

Ha a szelencsei választók a város érdekeit igazán és komolyan óhajtják, bizonyára örömmel támogatják a függetlenségi párt önzetlen törekvését s azt a férfit küldik a törvényhatósági bizottságba, akire a párt városunk előrehaladását és boldogulását célzó munkálkodásában föltétlenül számíthat.

A függetlenségi elvek tántoríthatatlan, igaz hívei a szelencsei polgárok valamennyien Mátrai Zsigmond mellé tömörülnek és ezen tömörüléseikkel megmutatják, hogy a függetlenség eszméjének jelképét a zászlót mindig készek diadalra juttatni.

Tömegsztrájk. A magyarországi szociáldemokrata párt a választójogi reformjavaslat ellen való küzdelme során több ízben fenyegetődött, hogy a legszélsőbb harcba is belemegegy, hogy a jogfosztást megakadályozza. Fenyegetését beváltotta, mert a vasárnapra összehívott rendkívüli pártkongresszus kimondta a *tömegsztrájkot*, amelynek végrehajtásával a pártgyűlés a pártvezetőséget bizta meg és köteletségévé tette, hogy agitációjával haladéktalanul készítse elő erre a küzdelemre a tömegeket, köteletségévé tette, hogy a kivitel összes módozatait és részleteit állapítsa meg. Együttal felhatalmazta a pártvezetőséget arra, hogy a tömegsztrájk megkezdésének időpontját állapítsa meg.

A képviselőház hétfő délutáni ülésén Bernáth Géza beszéde után Wekerle miniszterelnök kijelentette, hogy maga is a borítaladó reformálása mellett van, az adó eltörlése azonban huszmillió jövedelem csökkenését jelentené az államra nézve s ezért a borítaladó eltörlésére beadott határozati javaslatot mellőzni kérte. A Ház mellőzte a

határozati javaslatot s hozzászólás nélkül elfogadta a költségvetés összes hátralévő tételeit. Ezzel a sürgősségi szakasz hatályossága megszűnt. Wekerle miniszterelnök javaslatot terjesztett be az appropriációról és az Ausztriával kötött különös kereskedelmi és ipari viszonyokra vonatkozó szerződés tizenhatodik és tizenhetedik pontjának becikkelyezéséről.

A képviselőház által letárgyalt költségvetést a főrendiház a jövő héten fogja tárgyalni. A képviselőház legközelebbi ülése tegnap, szerdán volt, amelyen öt kisebb törvényjavaslatot tárgyalta a Ház. Magyarországnak az ipari jog védelmére alakult nemzetközi Unióba való belépéséről, a német birodalommal kötött iparjogi védelemről szóló szerződés becikkelyezéséről, a gépfegyverek beszerzéséről, a nők éjjeli munkája dolgában kötött nemzetközi egyezményről és végül a kolera elleni védekezés dolgában kötött nemzetközi egyezményről szóló törvényjavaslatokat.

Keresztény szociálisták a tömegsztrájk ellen. A keresztény szociálisták Budapesten megtartott ötödik kongresszusa kimondta, hogy a szociáldemokrata pártszervezetek által propagált általános politikai tömegsztrájkot minden erejükkel meg fogják akadályozni.

A fuzió. A fuzió kérdéséről az ujévi beszédekben fognak behatóan nyilatkozni a kormány tagjai. Ujévig a pártok egyesülésének terve vagy megéri a megvalósításra vagy egészen elesik. Politikai körökben azonban ma már kétséget nem táplálnak az iránt, hogy a fuziót minden áron megérintik.

A románok akciója. A román nemzeti párt végrehajtó bizottsága december 6-ikán tartott ülésében tárgyalás alá vették a napirenden levő összes politikai kérdéseket és megbeszélte az általános politikai helyzetet. Ennek során konstataáltak, hogy ugy a választói reformjavaslat, valamint az egész mai kormányzati rendszer, mely a román nép politikai érvényesülésének és fejlődésének minden téren útját kívánja állani, a leghevesebb küzdelmet hívja ki. Ennek következtében a végrehajtó bizottság, felbátorítva a legutóbb tartott népgyűléseken szolidárisan megnyilatkozott népakarat által is, elhatározta, hogy a választói reformra vonatkozó törvényjavaslat elleni küzdelmet nagy arányokban folytatni fogja. A részletesen megállapított akcióterv során a bizottság elhatározta a nemzeti konferencia megtartását és annak előkészítésére bizottságot küldött ki.

A magyar cimer és a rendőrség.

Zombor, 1908. dec. 9.

Magyarország és a magyar birodalmat alkotó egyes országok cimereinek tartalmát és alakját ezredévi történelmi fejlődés alap-

ján sok századnak törvényes gyakorlata állapította meg.

A gyakorlati alkalmazásban azonban, különösen az újabb időkben, az ország cimere egy egyes elemeinek ábrázolása, mint azoknak összetétele tekintetében a legkülönbözőbb módon hibásan rajzoltatott, aminek következtében az ország cimereinek helyes rajzára nézve egészen ingadozó felfogás és bizonytalanság kezdett uralkodni.

Ez a körülmény arra indította az előző kormányokat, hogy az ország cimere történeti és heraldikai szempontból vizsgálat alá vételessék az arra hivatott tudományos testületek, nevezetesen az országos levéltár, a magyar heraldikai és genealogiai társulat s a magyar tudományos akadémia által.

E tudományos testületek a történelmi kutforrások nyomán s a heraldika szabályai szerint egybehangzó véleménnyel meghatározták az ország cimereinek történelmileg és heraldikailag helyes leírását és rajzát.

Magyarország külön cimereinek, valamint a magyar korona országai egyesített cimereinek az említett tudományos vizsgálat alapján meghatározott helyes leírása és rajza — úgy a hivatalos, mint az 1883. évi XVIII. t. c. alapján engedélyezett magánosok általi használatánál való figyelembevétel szempontjából — az arra illetékes hatóságokkal, de a nagyközönséggel is közöltetett.

Magyarország szabályosan tervezett kis cimereit viselte mindenkor a zombori nemzeti színházban a színüdény alatt játszó magyar színészek által kibocsájtott színlap és egész folyó évi november hó 28-ig. E naptól kezdve a cimer onnan egyszerűen elhagyatott és helyét egy babérlombbal körül foyt lyra foglalta el.

Hogy mi okból történt, azt nem tudjuk. Hogy kinek az intézkedéséből, azt sem tudjuk. De mivel az 1883. évi XVIII. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás a cimerek jogos használata feletti felügyeletet a rendőrkapitányságok hatáskörébe utalta, a cimer eltávolításáért tehát őt terhelheti a felelősség.

A színészetnek, mint a közművelődés érdekeit szolgáló művészetnek, hazánkban a magyar közművelődés terjesztése és hazafias érzelmek ápolása szempontjából kiváló fontossága van s mint ilyennek elvitázhatalan jogának kell lenni a magyar cimer használatára is.

Hogy van az, hogy a színlapon az évtizedekig használt Magyarország kis cimereinek jogosultságát most vonta a kapitányság kétségbe?

Világosságot kérünk.

Előfizetési felhívás.

December hó elsejével lapunkra új előfizetést nyitunk.

Amikor közönségünket új előfizetésre felhívjuk, nem finandális célok lebegnek szemünk előtt; a mi lapunknak még csak másodlagosan sem az a célja, hogy bárkinek is anyagi hasznot hozzon. A mi célunk azonos azzal az ideális céllal, melyet a laptulajdonos, a függetlenségi párt maga elé tűzött és e cél: a függetlenségi eszme ápolása, terjesztése, erősítése.

Az ezen cél által megszabott kereteken belül rendületlenül a legradi-

kálisabb szabadelvűség elveit szolgáljuk; kormánytól, hatóságoktól és egyes emberektől függetlenül küzdünk a megállás nélkül való haladásért.

A politikai irányu tevékenységünk mellett, áthatva attól a nemes feladattól, mely a magyar sajtóra hárul, kulturmissziót is akarunk teljesíteni, legfőbb gondoskodásunk tárgyát képezvén lapunk irodalmi nivójának megőrzése.

Ezekhez a nemes célokhoz kérjük az olvasó közönség támogatását!

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre 10 K — f.
Félévre 5 K — f.
Negyedévre 3 K — f.

„A Bácsmezei Függetlenség“
kiadóhivatala.

H I R E K.

Katonáink karácsonya. Egy-két napja elűtek a háborus hírek, de azért a balkáni események általános érdeklődés tárgyai, különösen azóta, amióta a szerb trónörökös, György urfi kijelentette, „*ha pedig szükséges, úgy apám, a király ellen is sikra szállok*“. A szerbiai és montenegrói határon magyar ifjak állnak őrt. Fontos szolgálatuk van. A garázdálkodó bandák betöréseitől óvunk bennünket. Védik a határhoz közel eső falvak és városok polgárait.

Szolgálatuk a karácsonyi szent ünnepek alatt is ott tartja őket. Épp olyan éber munkában és gondos felügyeletben, mint más köznapon óvják polgártársaink vagyoni és életbiztonságát. Édesítsük meg véreinknek a karácsonyi szent ünnepeket és gyűjtésünk által nyújtunk nekik módot annak megünneplésére. Akik bármily csekély adománnyal ehhez hozzájárulni óhajtanak, küldjék azt be folyó hó 18-ig szerkesztőségünkbe. Az adományokat hírlapilag nyugtatjuk és rendeltetési helyére juttatjuk. A gyűjtést tehát 10 koronával szerkesztőségünk ezennel megnyitja. Fernbach Károly főispán 50 korona.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán Glatz Gyula közigazgatási gyakornokot vármegyei tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki.

Kitüntetés. Fényes ünnepség keretében és meleg üdvözlő beszéd kíséretében tűzte fel vasárnap délelőtt Popp György min. tanácsos pénzügyigazgató Gulyás György nyug. pénzügyi titkár keblére a Ferencz József lovag rend kitüntetését. Gulyás György meghatottan köszönte meg a kitüntetést. Az ünnepségen képviseltette magát a város és jelen voltak a pénzügyi fogalmazói kar felelőségeikkel, a pénzügyigazgatóság, a számvétség és az adóhivatal tisztviselői.

Választások. Káty községben — mint tudósítónk írja — e hó 3-án folyt le az előjáróság választása. Birónak a régi: Marity Rada, II-od birónak Müller Jakab, községi pénztárnoknak Dobanovaeski Kuzman, adópénztárnoknak Szavin Aca lett megválasztva. — Az ág. h. ev. egyházközség dec. 6-án megtartott gyűlésében egyházigazgatóknak Lazi György és Mannweiler Jakabot választotta meg. Ugyanekkor beválasztottak a presbiteriumba 9 új tagot.

Eljegyzés. Denneberg Jenő bajai magánhivatalnok eljegyezte Dick Sárkát Szabadkáról.

Halálozás. Kaich Alajos borbélymester folyó hó 7-én életének 65-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése tegnap délután volt.

Adomány. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Bajsa község részére 150 kötetből álló könyvgyűjteményt és ezek elhelyezésére szükséges szekrény beszerzésére 20 koronát adományozott.

A zombori római katolikus legényegyesület második téli előadását vasárnap délután tartotta meg roppant nagy közönség jelenlétében, mely alkalommal a város előkelőségei és iparosai a szoros értelmében zsufolóság megtöltötték az egyet nagytermét. Ember ember hátán állott és még igen sokan voltak, kik kénytelenek voltak eltávozni, mert már öt órakor bejutni nem lehetett. Ismételen csak azt mondjuk, égető szükség az épület kibővítése. Ami az előadás lefolyását illeti, egyike volt a leg-sikerültebbnek. Nagyban emelte az előadás fényét és sikerét a három művész fellépte; úgy hogy alig tudjuk, kiről kezdjük referadánkat. Szilávy Ilonka hegedűjátéka lebilineselőleg hatott a nagyközönségre, ügyes játéka gyönyörűséggel töltötte el a hallgatóságot. Szilávy Erzsike zongorajátéka meglepő hatással volt. Nem tudtuk kiben gyönyörködünk a szép hegedűjátékban-e, vagy az ügyes zongora virtuozban? De mit szólunk a mesterről Csavojác János zene-tanarról? Szép bizonyítványt adtak a tanítványok a mesternek, mert a tanítványok sikere a mester dicsősége. Az előadás kiemelkepp pontja volt P. L e ó karmelita atya szabad előadása a kath. meggyőződés alapvonalairól. Előadása magas színvonalon állott és mégis mindenkinek szólott és mindenki megérthette, amit kétségtelenül bizonyít az is, hogy a nagyszámban megjelent és roppant szorongásban lévő hallgatóság figyelmet egy óra hosszat letudta kötni. Örömmel várjuk P. Leó vasárnapi előadását. A művészi és tudományos számok után az emelvénnyre lépett Ticsa Teofil (késes) egyesületi rendes tag. Alig hogy a pódiumra fellépett, máris elfogta a közönséget a nevetés, mert Ticsa az egyesület műkedvelő komikus és mondjuk kedvence. Monologot adott elő „A statisztika áldozata.“ Előadása még a legkényesebb kritikust is kielégítette. A nagy közönség teljes melegegedéssel távozott, mit a sűrűn felhangzó tapsok és tetszésnyilvánítások is bizonyítottak. Referadánkat azzal fejezzük be, hogy a legényegyesület sikereit egygyel ismét szaporította. Csak előre!

Bérekcsi sztrájk. A város rendőrkapitánya rendeletileg szabályozta a bérekocsisoknak vasuti szolgálatát. A bérekocsisok a rendeletben foglaltakat súlyosaknak és kivihetetleneknek tartották és ezért december hó 7-én sztrájkba léptek és dr. Mayer Nándor vezetése mellett megjelentek Fernbach Károly főispánnal, hogy a rendelet érhelyes rendelkezési hatályon kívül helyeztessenek. A főispán a küldöttség által előadottakat mérlegelvén, intézkedésére egyelőre a rendelet életbeléptetését a főkapitány elnapolta, mire a sztrájk megszűnt.

Főhercegek léghajón. Bajai tudósítónk írja, hogy szombaton délután nagy feltűnést keltett ott egy léghajó, mely a város felett lebegett s amelynek utasait szabad szemmel is igen jól lehetett látni. A léghajó Vaskuton szállott le és onnan esti hét órakor mentek be Bajára, hogy tovább utazhassanak. A légutasok Henrik, József Ferdinand és György főhercegek voltak. A léghajón, mely Lipót Szalvator Főherceg tulajdona, Salzburgból délelőtti féltiz órakor indultak el és az óriási utat hat óra alatt tették meg Vaskutig. Bajáról utaztak Budapest felé. Bajáról hét sürgönyt küldöttek el, közöttük egyet a királynak.

Az italméresi illetékek tárgyalása. A m. kir. pénzügyigazgatóság közhurré teszi, hogy az állami italméresi jövedékről szóló 1899-ik évi XXV. törvényeikk 17-ik §-a értelmében az italméresi illetéket Bács-Bodrog vármegye területére másodfokban megállapítani hivatott italméresi illeték fel-szólamlási bizottság az 1908. év II. felére vonatkozó tárgyalásait Zomborban 1908. évi december hó 17-én délután 2 órakor a városházán fogja megtartani.

Halálozás. Főtisztelendő Agatics Boldizsár helybeli köztisztelő- és szeretetben álló r. k. segédlelkésznek édes atyja Péter f. hó 8-án 56 éves korában hirtelen meghalt Bajaszentivánon.

Mulatság. A zombori nőtisztviselők egyesülete folyó hó 12-én a városháza nagyszobájában táncmulatsággal egybekötve estélyt rendez a következő műsorral: 1. Prológ. Előadják: Grünberger Ida és Müller János. 2. „A megismerés.” K. Leöwe ballada. Énekli: Hrabovszky István, zongorán kíséri Tomcsányi Aladár. 3. „Mézeshetek után.” Vigjáték I felvonásban. Irta: Gyulai Farkas. Személyek: Férj — Schmidt L. József. Feleség — Scherer Annuska. 4. „A művész.” Magánjelenet. Előadja: Scheib Károly. 5. Petőfi költemények. Előadják: Engländer Reza és Müller János dr. 6. Rózsadal. Raff J.-től. Éneklik: Engländer Eszti, Hős Terus és Schmidt L. József. 7. Egyveleg. Irta: Engländer Reza. Előadja 5 pírouette. Személyek: Bragyova Malvin, Fischer Lujó, Schäffer Jolán, Schäffer Sári, Weinfeld Elli. 8. „A betörő.” Vigjáték I felvonásban. Írták: Labiche és Mélesville; fordította: dr. Havasi Sándor. Személyek: De Valory, ügyvéd — dr. Müller János. De Bréenne, fiatal özvegy — Hős Teruska. Chabriac, De Bréenne vőlegénye — Oblát Lipót. Vaslin, kapus — Schmidt L. József. Coralie, komorna — Glancz Bertus. — Kezdeté fél 9 órakor. Konferenciér: Engländer Reza.

Szabad Lyceum. Mult vasárnap délután Závodszy Levente lemondása következtében Rácz Soma, áll. főgimnáziumi tanár folytatta a történelmi előadások sorozatát. Bevezetőben érdekesen fejtegette az 1825. évi országgyűlés korabeli állapotokat: a társadalom rendi tagoltságát, az ősi gazdalkodást, az ipar és kereskedelem kezdetleges voltát; a kormány visszaéléseit, a vármegyék ellenállását, a királyi biztosok erőszakosságait, a misera plebs contribuens jogtalanságát és kétségbeesztő helyzetét. Különösen szemléletesen és tanulságosan állította a hallgatóság elé az akkori adókövetés és adóbehajtás bonyodalmas, zaklatásokra és igazságtalanságokra sok alkalmat nyújtó módját; az ipar fellendülését akadályozó okokat. Majd rátért Széchenyire, kinek Hittel-e országos cselekedet volt. E korszakalkotó mű beható méltatása nyomán mindenki előtt kidomborodott a legnagyobb magyarnak eszményképe: a nemzeti állam eszméje, melyben az addig széttagolt erők egyesülnek s műveltségben és gazdaságban egyre gyarapodva, nemcsak a kormányjal szemben függetlenségüket biztosítani, hanem az avult rendi alkotmányon a nemzeti lét érdekében szükséges időszaki változásokat megtenni, más szóval a lenyűgözött rendi Magyarország helyébe szabad, független, népképviselői alapon álló új Magyarországot kiépíteni törekedtek.

Eljegyzés. Lázár Vilmos kulai pénzügyőri szemlésez eljegyezte Heck Bertát Kulán.

Közgyűlés. A zombori koresolyaegylet folyó hó 10-én délután 3 órakor a Magyar Olvasókör helyiségeiben közgyűlést tart, a melyre a tagok ezuton meghívotnak.

A szabadkai iparkiallítás. A szabadkai iparkiallítást és karácsonyi vásárt rendező bizottság most már végérvényesen elhatározta, hogy a kiállítást a „Pest-szálloda” termeiben fogja rendezni. A kiállításon képviselve lesz minden iparág, azonban kizárólag csak a szabadkai ipar termékei állíthatók ki.

Választás. Az üresedésben volt bácsopolyai óvónői állást a mult kedden töltötték be. Egyhangulag Szekenderovits Iona választott meg.

Verekedés. Az export gőzmalom egyik munkását Majlinger Józsefet, aki a többi alkalmazottakról mindenféle valótlan híreket hozott forgalomba — elbocsájtotta. Majlinger, midőn tudtul adták elbocsájtását, szóváltásba keveredett a vállalat főgépészével Berta Istvánnal, akinek öklével többször az arcába csapott, úgy hogy a főgépész súlyos sérüléseket szenvedett. A harcias munkás ellen megtette a feljelentést.

Eljegyzés. Loógó Mihály zombori iparos eljegyezte Gubitz Annuskát.

A legényegylet harmadik előadása kedden délután folyt le nagy közönség jelenlétében, melyen a zombori társadalom minden része képviselve volt. A terem szűk, ezt állandóan fogjuk hangoztatni. Magyarits Mihály legényegyleti rendes tag szavalta Bán Aladár „A szeplőtelenhez” című költeményét. Magyarits szavallata teljesen kielégítette a nagyközönséget. Szépen és ügyesen szavalt, nem is lehetett észrevenni, hogy első nyilvános fellépése volt. Előadása tehetséget árult el. A második szám volt Ben Hur vetített képekkel, melyet Schmidt Lipót ügyes és élvezetes felolvasással kísért. A vetített képek felmutatásában Vujevich Alajos kiváló ügyességet mutatott, a vetítés kizárólag Vujevich érdeme. A negyedik előadást az egyesület december 13-án tartja meg, melynek kiemelhető pontja P. Leó szabad előadása „A keresztény társadalmi megújulás szükségese és feltételei”-ről.

Alapszabályjövahagyás. Dr. Pataj Sándor ügyvéd elnöklété alatt létesült „Józanegylet” alapszabályait a belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék Gries Herman bajai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Ünnepi forgalom a postán. A kereskedelemügyi miniszter a vasárnapi munkakorlátozást a postákra egy most kiadott rendeletével a naptárban piros betűvel jelzett összes ünnepekre kiterjesztette.

Halálozás. Grosz Sándor dr. törzser orvos, a szabadkai 86-ik gyalogezred ezredorvosának főnöke pénteken reggel 44 éves korában meghalt. Temetése nagy katonai pompa mellett ment végbe.

Alapszabályjövahagyás. A belügyminiszter a Bácsmegyei urlovasok szövetkezetének alapszabályait némi módosítás kereshetőségének kötelezettsége mellett a bemutatási záradékkal ellátta.

Szerencsétlenül járt munkás. Bakos Mátyas napszámos a szabadkai teherpályaudvaron egy hordó petroleumot akart egy szállító kocsi felhengeríteni. A hordó visszasett Bakosra és balkarját, ballabát kifécsamította. Eszméletlen állapotban vitték a kórházba.

SZÍNHÁZ.

Szombat, december 5.

Az első előadáshoz hasonló sikerrel ment ma a **Bálskirálynő.** Peterdi (Angelo), Virányi (herceg) és Remete (Dwendreay) sok tapsot kaptak. Perényi Renée (Bucket) ügyesen kiaknázta kicsinyke szerepét. Halasinét (Lady Cristal) mint mindig, ma is tüntető melegséggel tapsolták ki.

Vasárnap, december 6.

Délutáni előadásul a **Nagymama** Mader operettje került színre zsumolt ház előtt összevágó szép előadásban. Este Ziehrer **Fuzsitus kisasszony-a** nem nagyon vonzotta a közönséget a színházba. Ami magát az előadást illeti, nem akarom a számtalanszor ismételt bajok felpanaszolásával a régi nótát újra kezdeni. Azért csak röviden annyit kockáztatok meg a színügyi bizottság címére, hogy igyekezzék elejét venni a rámutattunk (P.) bajoknak. A kongó nézőteret látva, konstatálhattuk, hogy a vasárnap esti bérlet-szünetes előadások iránt a közönség bizalma teljesen megrendült.

Amennyiben a folytonos foglalkoztatás következtében tulterhelt és elkedvetlenített művészek alakításáról szabad véleményt nyil-

vánitanunk, úgy első helyen kell említenünk Kabos (Fredyét), Solymosi (Melinéjét), Virányi (Andreját) és Peterdi (Rosettejét). Radványiban (Rombeau) megvan az ambíció, jó alakítást is ad; különösen katona szerepekben érzi magát otthonosnak, mi haszna, ha egyetlen szavát sem érthetjük. Telekán (Gaston) igazán rövid énekrészét sem tanulta meg.

—r.

Hétfő, december 7.

Mig a nagy zenevárosok operaszínpadjain jelenleg az ultra modern Strausz Richard Feuersnoth, Salome és Elektra, az operetteszínpadokon pedig Strausz Oszkár Vig nibelungok, Varázskeringő és a Bátor katona uralkodnak, addig nálunk a holt Strausz János örökéletű **Denevér** alakjai mozogtak hétfőn este a színpadon.

Gyors egymásutánban kerülnek előadásra Offenbach, Strausz, Millöcker és Suppé klasszikus operette zeneszerző titánok darabjai, melyek az operette irodalom legértékesebb gyöngyszemeit képezik.

Strausz „Denevér”-je még mindig azzal a vonzó erővel bír, mint régen. Édes zenéje még mindig úgy cseng füleinkben mint hajdan, csak az előadás nem volt a régi.

Kaposi (Rozalinda) szerepében ismét oly alakításhoz jutott, melyben teljesen elemében lehetett, fényes csengésű hangja és kiváló énekudása teljes pompájában kialakult. Az est sikere Kaposi érdeme. Zajosan megtapsolták. Haraszi ügyes szobaleány volt és kiterjedelmű hangjával szépen oldotta meg nehéz énekszerepét. Polgár elegáns, de éneklésben gyenge Eisenstein. Barna kellemes tenorja a magasságban erőltetett és színtelen, Radványi baritonja merev és esziszolatlan. Játéka kezdetleges. Csanádi, Remete és Solymosi kis szerepeiket jól játszották. A leghálásabb szerep, a darab humorának forrása Frosch börtönör Kabosnak jutott, de teljesen kihasználatlanul maradt.

(—and.)

Kedd, december 8.

A **Drótostót** szép zenéje gyönyörködtette a zsumolt házat a délutáni előadásban. Az összejáték rossz volt. A szereplők egyáltalában véve nem igyekeztek szerepeik kiaknázására.

A **Koldusdiák** Barnával a címszerepben kissé vontatott előadásban került színre félig üres nézőtér előtt. Dícséretes igyekezetet fejtettek ki Pataki, Peterdi, Csolnakosi és Remete. Barna ingadozott. Radványi sokkal jobb alakítást nyújtott ma, mint első alkalommal.

—r.

HIRDETÉSEK.

BUDAPESTI Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =

SZELES JENŐ Zombor.

== MINTARAKTÁR ==

kütszivattyúkban és tűzifecskendőkben.

HAZAI GYARTMANY.

345—35—30

35—29

4296/1908. szám.

Pályázati hirdetés.

Béreg községben elhalálozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A községi jegyző javadalmazása:

A községtől $\frac{1}{4}$ évi előleges részletekben esedékes 1100 korona készpénz, természetben lakás, 27²³/₁₀₀ hold föld haszonélvezete, mely után az adót és adótermészetű járulékokat a jegyző fizeti, végül a szabályrendeletben megállapított magán munkálatokért járó díjak.

Kellőleg okmányolt pályázati kérvények **f. évi december hó 25-ig** nyújtandók be alulírott főszolgabíróhoz.

A községben divó nyelvek magyar, német és sokac.

Baja, 1908. évi december hó 3.

Vojnich Máté,

498-1

főszolgabíró.

249079/908. szám.

Félarú vasuti jegy váltására

- - - jogositó - - -

arcképes évi igazolványok

- - levőknek érvényesítése - -

az 1909-ik évre.

Az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok félarú vasuti jegy váltására jogositó arcképes évi igazolványai a **jövő 1909-ik évre leendő érvényesítés végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához** (Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 73. sz.) **már folyó évi október hó 15-étől kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-éig okvetlenül beküldendők.**

Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1909-ik évre azonban ily igazolványt maguk részére szerezni kívánnának, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük.

Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéseért és az újak kiállításáért járó **1 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegeken rovandó le.** A postabélyeg a betérjlesztendő névjegyzékre, vagy kérvényre ragasztandók fel.

Készpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében nem ragasztatik fel.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy a folyamodványon a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazolatlan kötelesek azt, hogy **semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.**

Budapest, 1908. szeptember hó 24.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Utánnomást nem díjazunk.)

390-14-11

42,646/908. szám.

Hirdetés.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a zombor—óbecsei vonalon fekvő Cservenka állomás felvételi épületének emeletes toldalék épülettel való kibővítésére s a jelenlegi felvételi épületnek az új létesítményvel kapcsolatos átalakítási munkáira.

A munkák végzésére vonatkozó költség-számítás, pályázati feltételek, ajánlati minta és szerződéstervezet, valamint az építési tervek a szegedi üzletvezetőség építési és pályafentartási osztályában (II. em. ajtó 7.), valamint a zombor—óbecsei osztálymérnök-ségtől a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az építési tervek el nem árusíthatók, míg a kiírási művelet példányonként a pályázói szándékozókknak 3 korona befizetése ellenében szolgáltatott ki.

Az ajánlatok legkésőbb **folyó évi december 30-án déli 12 óráig** nyújtandók be az üzletvezetőség titkárságánál „Ajánlat Cservenka állomás felvételi épületének kibővítése” felirattal ellátott lepecsételt borítékban. Az ajánlat benyújtását megelőző nap, vagyis folyó évi december hó 29-én déli 12 óráig mint óvadék 800 korona készpénzben, vagy letétre alkalmas értékpapírokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárába befizetendő. A posta útján benyújtott ajánlatok ajánlott levélben téríti vevénnyel adandók fel, betét-jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlatok 1 koronás, az ajánlat mellékletei pedig ikenként 30 filléres bélyeggel látandók el.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhasson.

Szeged, 1908. év november hó 24-én.

494-3-2

Az üzletvezetőség.

ad 247,417/908. szám.

493-3-2

Hirdetés.

Közhirre tesszük, hogy áru- és kocsitorlás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak folyó évi november hó 27-én 101,896. szám alatt kelt engedélyével, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3) 2., valamint a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. (3) 2. pontja alapján, az érvényben lévő szabályzatszerű szállítási és póthatáridőkön kívül egy a magyar, osztrák és bosznahercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban **folyó évi november hó 30-tól** kezdve visszavonásig:

1. A budapest—rutkai, 2. hatvan—kassai, 3. miskolc—lawoenei, 4. sátoralja—ujhely—mezölaborci, 5. budapest—predeali, 6. püspökladány—körösmezői, 7. szolnok—tövisi, 8. budapest—orsovai, 9. temesvár—báziási, 10. budapest—zimonyi, 11. budapest—fiumei, 12. ujdombóvár—bródi, 13. budapest—bruck—királyhidai, 14. budapest—marcheggi és 15. galánta—zsolnai vonalak állomásainak egymásközi forgalmában, továbbá a magyar királyi államvasutak többi vonalain, valamint a magyar királyi államvasutak kezelése alatt lévő vasutakon fekvő állomásokrak az 1—15 pontok alatt felsorolt vonalak állomásaival és viszont, ezenkívül az 1—15 pont alatt felsorolt vonalak állomásainak idegen vasutakkal és viszont való forgalmában szállításra kerülő és végül az 1—15 pont alatt felsorolt vonalak közül bármelyiket részben, vagy egészben átmenetben érintő teherárakra, — élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss fozelék és tojásküldemények kivételével, — még további **5 napi időleges szállítási póthatáridő** fog alkalmaztatni.

Budapest, 1908. évi november hó 28.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Bittermann Nándor és Fia könyv- és könyvnyomdájából Zomborban.

M. kir. államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége.

43181/1908. szám.

Pályázati hirdetés.

A vonalainkon az 1909. évben szükség-lendő és alább felsorolt anyagok szállítását biztosítani óhajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

A megközelítő évi szükséglet a következő:

I. csoport.

164300 drb különféle kockakő, 596000 drb különféle fejkő, 204 m³ durván kidolgozott műkő, 84 m³ tisztán kidolgozott szerkezetű kő, 721 m³ faragott vagy hasított kő, 363 m² durván kidolgozott fedőlemez, 69 m² finoman kidolgozott fedőlemez.

II. csoport

25400 m³ terméskő.

III. csoport.

8300 q oltatlan fali mész.

IV. csoport.

2802000 drb égetett fali téglá közönséges, 331000 drb égetett fali téglá nyers falazathoz, 417000 drb égetett fedéscseréptégla hornyolt lapos, 6400 drb égetett fedéscseréptégla hornyolt homoru.

Az ajánlatok **f. évi december hó 22-én déli 1 óráig** üzletvezetőségünk I. általános osztályának (Teréz-körut 62. sz. I. em. ajtó 5.) adandók át, a bánatpénz ugyanott a gyűjtőpénztárnál **f. évi december hó 21-én déli 12 óráig** teendő le.

A részletes pályázati feltételek és ajánlati űrlap valamennyi üzletvezetőségünk megtekinthetők, üzletvezetőségünk anyagbeszerzési (Teréz-körut 62. sz. II. e. 4. ajtó) pedig megszereshetők.

Budapest, 1908. évi november hóban.

490-3-2

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

A magyar ujságírás szenzációi!!**A NAP**

A magyar közönség legkedvesebb lapja!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: Főmunkatárs:

BRAUN SÁNDOR LENGYEL ZOLTÁN

Naponként 125,000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A NAP előfizetési ára:

Egész évre 16 K - f. Negyedévre 4 K - f.
Félévre 8 K - f. Egy hónapra 1 K 40 f.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élelap!!!

Páratlan népszerűség!!

Remek szöveg. Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám 5 krajcár.

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre . . . 6 K - f.

Félévre 3 K - f.

Negyedévre . . . 1 K 50 f.

Egy hónapra . . . K 50 f.

Aki a „FIDIBUSZ“-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja a diszes „FIDIBUSZ - NAPTÁR“-t.

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, Rökk Szilárd-utca 9.